

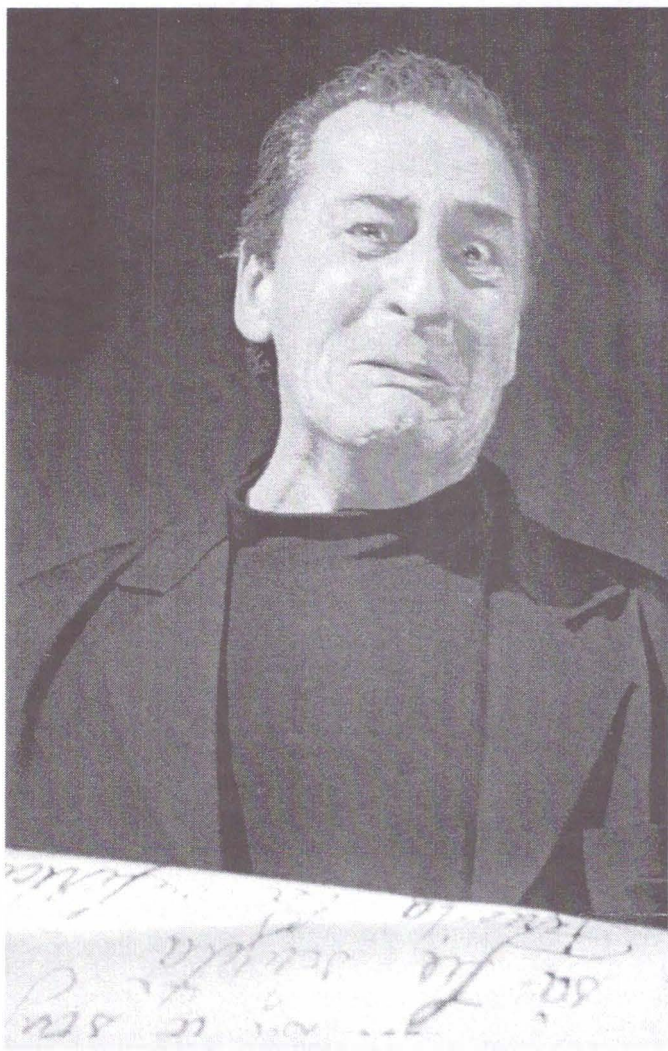
Constantin PARASCHIVESCU

Jocul parodiei

Premiera spectacolului *A douăsprezecea noapte* de William Shakespeare a fost întâmpinată la Iași cu un entuziasm deosebit de public, în majoritate tânăr. „Aplauze de o jumătate de oră”, anunțau ziarele locale, ceea ce nu poate fi numită chiar o exagerare, pentru că nimeni nu stă cu ochii pe ceas atunci și timpul parcă se dilată în euforie; dar de un sfert de oră au fost. Prilej de satisfacție pentru actori, pentru realizatorii din umbră – regizoarea Beatrice Rancea, scenografi Helmut Stürmer (decor), Irina Schrotter (costume) – și, evident, pentru conducerea teatrului care, pe baza acestei reacții, are motive să considere noua montare un

succes. Ceea ce în bună parte se și susține, pentru că atributul ei principal este *spectaculozitatea*.

Regizoarea mizează pe fascinație plastică și coregrafică, ambianță muzicală de efect și alternanțe de joc în registre contrastante, care îmbracă montarea în falduri atractive. Cadrul simplu și expresiv conceput de Helmut Stürmer pentru desfășurarea acțiunii este și elegant, și spațios, cu un fundal care permite luminii să gliseze în mai multe culori, după meandrele jocului; pe o cortină intermediară sunt proiectate valurile mării care au provocat naufragiul corăbiei gemenilor *Viola* și *Sebastian*, ducele lenește pe un tron somptuos, contesa dispune de o canapea modernă, în dreapta se înalță tulpini zvelte de flori, în stânga e o piscină, nu știm de cine imaginată, fără rost. Costumele alternează strălucirea de epocă (*Ducele*, *Sir Toby*) cu linia elegant modernă (*Contesa*, *Malvolio*, *Viola*, *Sebastian*), având în figurantele feminine sugestii de paradă a modei.

Florin MIRCEA

Jocul alternează, la rândul lui, între lentoare și ritm dezlănțuit de mascaradă. Începe ca în somn, cu un duce dus de muzica viselor, fără vlagă, abia rostindu-și replicile și pictând pe busturile și brațele goale ale muzelor din jur note muzicale. Melancolie crud rănită de refuzul contesei de a-i lua în seamă mesajele de dragoste, înregistrat pe reportofon de curierul muzicalit în haine de azi. Câtă deosebire între îndrăgostitul efeminat și cel aprig, stârnit de farsă, *Malvolio*, care apare în fața contesei ca un măreț El Toreador, într-o mantie neagră ce se desface în două aripi uriașe de pradă, lăsând să se vadă roșul aprins de patimă al câptușelii! Moment voit senzațional, care face să tresară, prin bubuitul cunoscutei arii de operă, public și contesă, cu ropot de aplauze apoi și recul speriat al eroinei. Nu s-ar zice că nu sunt de efect liniile astfel conturate, dar ele ating numai suprafața universului personajelor, struna umană mai din adânc, de lirism și poezie, rămâne neauzită. Ducele își pierde seducția virilă și atunci de ce se mai îndrăgostește de el *Viola*? *Malvolio*, îmbătoșat în îngâmfarea lui aristocratică, e văduvit de o exclamație de sinceră admirație pentru contesă când o vede, „cerul umblă pe pământ!”, omisă de regizoare, care-l sărăcește afectiv. În general, complexitatea e rezolvată la nivelul contrastelor de imagine și ton, nu și al ambiguității.

Petre CIUBOTARU

Predomină tenta parodică, justificată în viziunea modernă. Cu motive ironice la telenovele și dansuri frenetice, bodyguarzi și june lascive. Dar și șarjă și numere ieftine de iluzionism. Tripleta *Sir Toby*, *Sir Andrew*, *Maria*, deși se bucură de o bună distribuție (Emil Coșeru, Cătălin Tudor Manea, Pușa Darie), devine supărătoare prin alura gălăgioasă și exagerat clovnescă în care e pusă să joace; bietul Cătălin Manea apare cu un colac pe gât, labe de înotător și trebuie să facă baie în piscină, că tot e plasată acolo, în veritabil stil „Vacanța mare”. Farsa lui *Malvolio* e pusă la cale cu jerbe de flăcări pe gură și se încheie cu introducerea lui într-o ladă, tăiată apoi în două cu ferăstrăul, rămânându-i într-o jumătate capul, în cealaltă picioarele. Efecte de bălci, care justifică poate mascarada, dar nu și o idee. În această dezlănțuire, când zgomotoasă, când frenetică în mișcare, un singur personaj păstrează măsura expresiei firești și a gândului: *Bufonul*. În interpretarea lui Petre Ciubotaru, el apare cu pălărie, lavalieră, baston, într-o alură chapliniană fără nimic grotesc, grav, rostind replicile liniștit, pe un ton scăzut, care obligă să ciulești mai bine urechile. Când e rugat să cânte, spune încet versurile la rampă, cu o coadă îngânată de melodie și o discreție care atrag mai mult atenția. Ca și ultimul refren, abia șoptit, nostalgic ca o adiere, care încheie spectacolul, după, vacarm, în ropote de aplauze.

Cu amendamentul privind reducerea la o singură linie, a îngâmfării ridicole, e remarcabilă creația lui Florin Mircea în *Malvolio*. Ca și aceea a lui Constantin Pușcașu în ducele devitalizat și, în parte, a tinerei Gabriela Iacob pentru o anume naturalețe în interpretarea *Violei*. Nu și a Liviei Iorga, împinsă prea mult spre aere artificiale, de vampă, în *Olivia*. Chestiunea dragostei rămâne, de altfel, neelucidată în reprezentatie, lăsată pe seama presupunerilor, din care nu știm câte se apropie de înțelesul real al travestiului și mirajului amăgitor al iubirii, fie și într-o mascaradă.

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” Iași – A douăsprezecea noapte de William Shakespeare. Traducerea: Mihnea Gheorghiu. Regia, coregrafia și ilustrația muzicală: Beatrice Rancea. Decor: Helmut Stürmer. Costume: Irina Schrotter. Distribuția: Florin Mircea, Petru Ciubotaru, Emil Coșeru, Gabriela Iacob, Constantin Pușcașu, Cătălin Tudor Manea, Livia Iorga, Pușa Darie, Nicolae Ionescu, Vitalie Bichir, Dumitru Năstrușnicu, Constantin Avădanei, Gelu Zaharia, Daniel Busuioc. Premiera: 17 ianuarie 2003.

Graseierile Mihalei

Din inițiativa actorului Liviu Manoliu se joacă, în regia sa, în sala Studio a Teatrului Național din Iași, farsa lui Aurel Baranga *Fii cuminte, Cristofor*. Lăsând deoparte resentimentele față de persoana dramaturgului și a unei părți din operă, trebuie să-i recunoaștem valoarea de bun meșteșugar, care știe să construiască situații comice verosimile cu vervă și replică pe măsură. Comedia care-l are ca erou pe compozitorul Cristofor Bellea e o glumă moralizatoare cae-l ferește pe protagonist de „beleaua” ispitei, întruchipată în persoana seducătoare a soției prietenului său. Belea la figurat, pentru că la propriu, dincolo de rutina cotidiană și o anume aplatizare a chipului propriei sale soții, iubirea e reală și statornică. Faptul că cele două femei sunt interpretate, conform recomandării, de aceeași actriță, sugerează doar că amorul poate lua și chipul mai amăgitor de *frivolitate*.

Spectacolul se joacă în bună tradiție vodevilească, cu nerv și haz. Liviu Manoliu imprimă ritm alert acțiunii, pune în valoare umorul replicilor, găsește soluții inspirate pentru neprevăzutul situațiilor și deruta personajelor. E un tempo